Farled Dalarna

Guide till gästhamnar, ankringsplatser och bryggor

2007

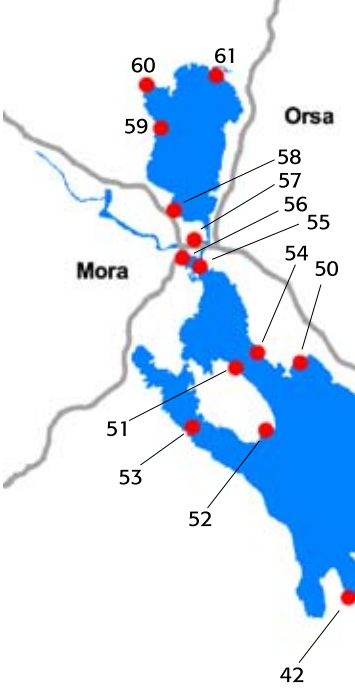

Farled Dalarna

Tanken med Farled Dalarna är att skapa en farled för fritids- och passagerartrafik längs Dalälven från Orsa via Siljan till Avesta. Med trailing nås sjön Runn och Falun samt Dalälven söder om Borlänge. Totalt blir farleden över 20 landmil lång.

Farleden förväntas öka länets attraktion som turistlän med fler besökare. Det starka varumärket Dalarna stärks ytterligare och nya arbetstillfällen skapas.

För att åstadkomma en så fri vattenväg som möjligt ska tre broar göras passerbara, en kanal med slussar anläggas samt trailingverksamhet underlättas. Slussen ska byggas på en tidigare kanalsträckning nära kommungränsen Gagnef–Leksand. Höjdskillnaden är ca 12 meter och båtarna ska slussas via tre kamrar. Slusskamrarna dimensioneras så att ångbåtar som trafikerar Siljan idag ska kunna passera, t ex M/S Gustaf Wasa och S/S Engelbrekt.

Föreningen Farled Dalarna

Farled Dalarna ekonomisk förening verkar för en turistbåtled genom länet. Andelsägare i föreningen är Utvecklingsbolaget MittDalarna AB, Region Siljan, Landstinget, Gagnefs Kommun samt enskilda.

Du och/eller din organisation kan vara med och stödja detta arbete genom att bli medlem i föreningen.

Insatsbelopp 2007:

Juridisk person (kommun, AB, ek. för.)	25 000 kr
Ideell förening/båtklubb	3 000 kr
Enskild medlem	1 000 kr

Årsavgift 2007:

Juridisk person	1 000 kr
Ideell förening	600 kr
Enskild medlem	300 kr

För mer information kontakta MittDalarna, 0243-734 90 info@mittdalarna.se

Farled Dalarna

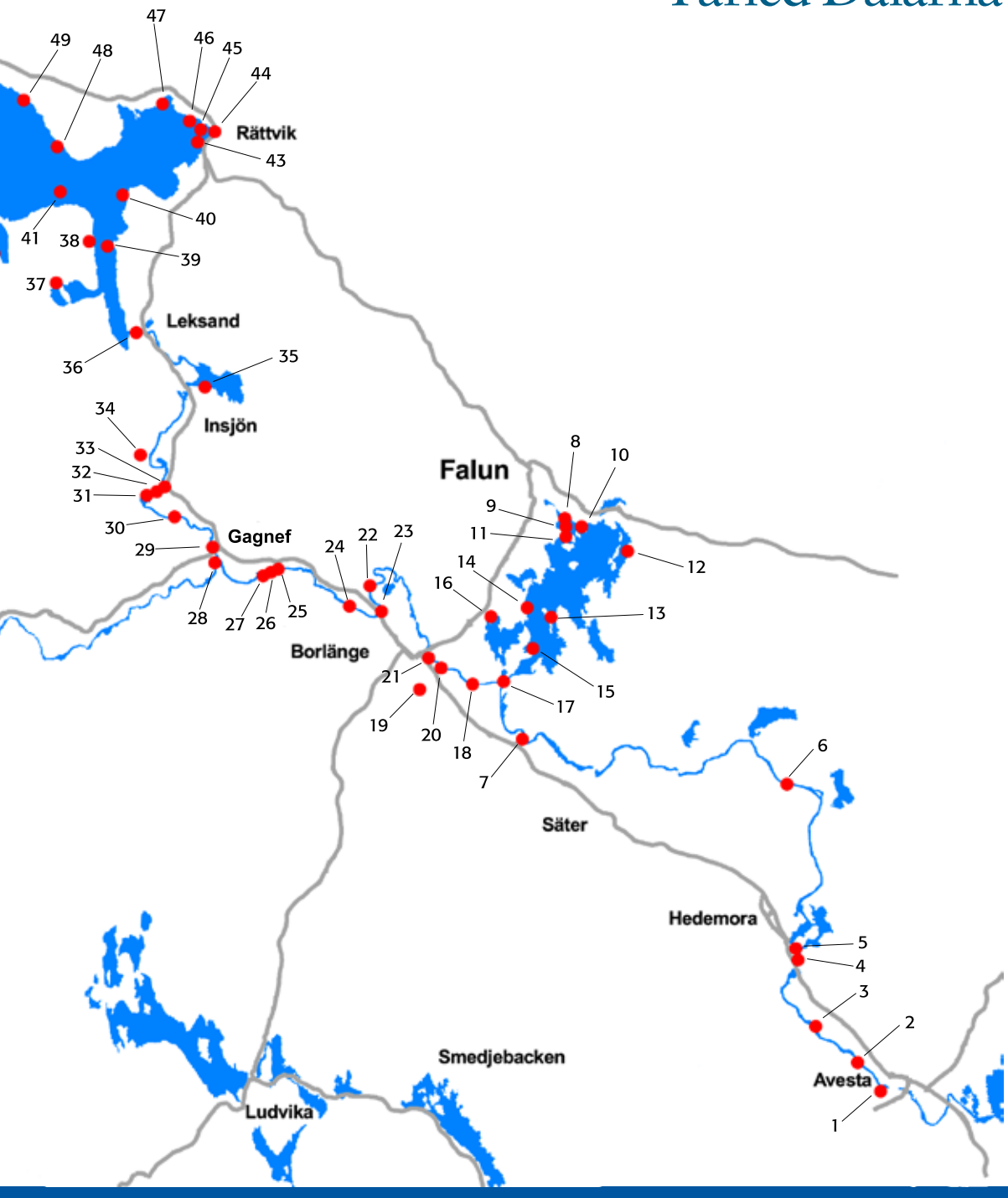

1 Avesta hamn

60° 09,1´ N 16° 09,3´ E

Gästplatser: 10
Förtöjning: bommar
Avgift: 50 kr/dygn
Värd: Södra Dalelfvens BK

På promenadavstånd och strax söder om Avesta hamn ligger Gamla Byn. När Kopparbruket i Säter 1636 flyttades till Avesta blomstrade Gamla Byn. Med vattenkraft från Avestaforsen drevs smideshammare, blåsbälgar och präglingsverktyg. Här startade man nämligen också ett myntverk där så gott som alla svenska mynt präglades mellan 1644 och 1832. Värdet på metallen skulle motsvara myntvärdet vilket gjorde att vissa mynt blev stora och tunga, de kunde väga upp till 20 kg. Världens största mynt som väger 19,7 kg, 10-dalern, kan man beskåda i Myntmuséet som ligger i Gamla Byn.
Mycket finns beskrivet och mycket är värt upptäcka i Avesta så ett besök i Turistbyrån eller på nätet är att rekommendera.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☒ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☒ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☒ Bensinstation	☐

Nedströms kraftverket ligger Avesta Båtklubbs hamn som man kan gästa tillfälligt i mån av plats. Där finns en ramp för trailing.

2 Askungen

60° 10,7′ N 16° 06,1′ E

Gästplatser: flera

Förtöjning:
egen dragg vid brygga

Avgift: ingen

Värd:
Södra Dalelfvens BK

Här har Södra Dalelfvens Båtklubb sin klubbholme med eldstad, slogbod och tältplats för övernattning liksom fina badmöjligheter. Den s k Asköforsen är välkänd med exeptionellt fina fiskevatten och området har höga naturvärden.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☒ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

3 Plosön

60° 12,5′ N 16° 02,1′ E

Gästplatser: vid brygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Södra Dalelfvens BK

Denna ö är privatägd men Södra Dalelfvens Båtklubb har här en brygga. Hela ön och dess omgivningar är ett eldorado av naturskönhet och med ett intressant växt- och naturliv. På öns västsida finns en stor gräsplan med eldstad och tältmöjligheter.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

4 Grådö hamn

60° 15,1′ N 16° 02,0′ E

Gästplatser: 15
Förtöjning: bommar
Avgift: 50 kr/dygn
Värd: Södra Dalelfvens BK

Hemmahamn för Södra Dalelfvens Båtklubb och den kommersiella båttrafiken med bl a M/S Dala-Husby. Hamnen var tidigare ett centrum för både timmerflottning och malmtransporter.
I hamnen finns ett fiskecenter och härifrån utgår fiskeutfärder.
I Grådö har man funnit rester efter två befästa gårdar från medeltiden, den ena vid Borgaholm (Borganäsholmen) den andra vid Grådö Skans. Den senare var en effektiv tullgräns mellan Dalarna och Mälardalen eftersom alla transporter längs åsen eller på älven tvingades passera Grådö Skans. Här har man påträffat mer än 3300 antikvariska fynd av bl a vapen och olika bruksföremål.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

5 Brunna hamn

60° 15,5′ N 16° 01,4′ E

Gästplatser:
tillfälligt vid i- och upptagning
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Södra Dalelfvens BK

Hamnen ligger i direkt anslutning till älvsjön Hovran med förnämliga naturupplevelser.
Använd hamnen som startpunkt för båtfärder, fiske eller fågelskådning.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

6 Dala-Husby

60° 23,4′ N 15° 59,9′ E

Gästplatser: enklare
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Husby lanthandel kan ge information 0225-411 00

Man vet säkert att platserna på båda sidor om älven i Husby varit bebyggda redan under hednisk tid. Här har funnits en tingsplats och trakterna runt Husby-Hedemora är de mest fornminnesrika i Dalarna. Husby Kungsgård vittnar också om att platsen var betydelsefull och enligt sägnen fanns den redan på 600-talet. På 800-talet ägdes den av Bröt-Anund. Från 1300-talet och framåt finns gården omtalad i skrift och 1347 skrev kung Magnus Eriksson under privilegiebrev för Falu koppargruva. Drottning Kristinas förmyndarregering gav bort gården 1640 och sedan dess har den sålts och köpts många gånger. Men den har aldrig fått heta annat än Husby kungsgård och så gör den fortfarande.
Kyrkan är väl värt ett besök. I närheten finns också en äventyrsminigolfbana.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

7 Gustavs Marina

60° 25,0´ N 15° 36,5´ E

Gästplatser:
Förtöjning:
Avgift:
Värd: Gustavs Marina Båtklubb

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

8 Slussens båthamn

60° 35,7´ N 15° 39,3´ E

Gästplatser: 14
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Falu kommun 023-830 00
www.falun.se
Falu Båtklubb
www.falubatklubb.se

Någon sluss i vanlig bemärkelse fanns inte i Norsån mellan Runn och Tisken förrän år 1856.
Men innan dess fanns den s k ”wedslutsen”, som inte var någon riktig sluss utan en enkel fördämning. Här passerade genom århundradena prämar och skutor med ved och förnödenheter till staden och gruvan. Malm därifrån omlastades här för vidare transport till hyttorna liksom kopparn som lastades från skuta till kärra och som sedan skulle tillbaka till Kopparvågen för att vägas och värderas.
I slussvaktarstugan finns nu Slussvaktar’n, hamnkafé i marin miljö, med intilliggande äventyrs-minigolfbana, boulebana och hamn för Slussbruden. Falu Båtklubb ansvarar för hamnen med egna båtar. Falu kommun är ansvarig för gästplatserna.

☒ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☒ Systembolag 1500 m
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☒ Bankomat 800 m
☒ Trailerramp	☒ Sophantering	☒ Livsmedel 1500 m	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☒ Bensinstation 300 m	☐

9 Främby udde

60° 34,9′ N 15° 40,7′ E

Gästplatser: ja
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Främby Udde AB
www.frambyudde.se
023-197 84, 073-987 47 01

Grosshandlarvillan, som reser sig längst ut på udden, byggdes 1897 av Oscar Hedin som familjens sommarställe.
Efter det att kommunen övertog villan har flera olika aktiviteter ägt rum här. På 1970-talet bedrev Unga Örnar sin verksamhet i huset och det har också fungerat som koloni.

Nu har Runns aktivitetscenter Främby Udde AB restaurerat och byggt upp ett utflyktsmål för både båt- och bilfolk i hus och närmaste omgivningar. Här finns något att hämta för alla.
På promenadavstånd finns också Falu Ridcenter med alla de aktiviteter som Falu Ridklubb bedriver.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☒ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

10 Roxnäs udde

60° 34,9´ N 15° 41,9´ E

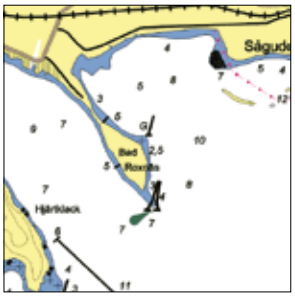

Gästplatser: 12
Förtöjning: boj/egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Runns Sjöbod
073-990 74 22
www.runnssjobod.com

I Korsnäs och på udden vid Roxnäs, Runns norra strand, fanns tidigare ett antal sågverk. Området Hosjö-Korsnäs blev Sveriges största sågverksdistrikt i insjöläge från mitten av 1800-talet då järnvägen mellan Falun och Gävle stod klar. Korsnäs sågverk byggdes 1858 och var ett av de första i Sverige som drevs med ånga. Efter en utbyggnad 1888 blev sågverket det största i Sverige. Vid Roxnäs udde byggdes 1890 Runns ångsåg. Verksamheten lades ner 1926 efter en brand. Då arbetade ca 130 personer där. Förutom alla sågverk fanns längs stränderna ett antal massaspel där olika firmor lyfte upp timmer från Runn till järnvägen för vidare transport till deras sågverk och pappersbruk.
På udden finns idag en nygammal, välbesökt badplats som föreningen Roxnäs udde ansvarar för. I Runns sjöbod som ligger mitt på stranden kan man hyra långfärdskajaker och canadensare. Här finns också en gästbrygga inne i viken. Sjöboden erbjuder enklare smårätter, glass och varma/kalla drycker.
På vintern kan man hyra långfärdsskridskor här och njuta av Runn även då.

☐ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

11 Hellmansö

60° 34,5′ N 15° 40,5′ E

Gästplatser: ca 30
Förtöjning: boj / egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Falu kommun
www.falun.se, 023-830 00

Den gamla gården på ön har varit i Falu kommuns ägo sedan 1950-talet och fungerat som sommarkoloni under många år. Hit åkte falu-ungdomarna med ångbåtarna ”Marieberg” eller ”Runn” för att dansa på sommaronsdagarna på 60-talet och det var här som Runns Segelsällskap bildades år 1891.
Många navigerar ut till Hellmansö för att träffas, leka, bada eller kasta sig runt freesbeebanan. Falu båtklubb har sin klubbholme här och Ruskprickarna sin vattenskidanläggning.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

12 Staberg

60° 33,8´ N 15° 46,1´ E

Gästplatser: vid bryggnock, vissa restriktioner om tillgänglighet pga att området är inhägnat
Förtöjning:egen dragg
Avgift: 50 kr/dygn, 300 kr/vecka
Värd: Stabergs båtklubb
023-77 12 03 (klubbstuga)
www.stabergsbatklubb.com

Gamla Stabergs bergsmansgård med sin karolinska stil har anor från 1600-talet. Trädgården med terrasser har återskapats med fruktträd av gamla sorter och en kryddgård med förebild i 1700-talet. Huvudbyggnaden är centrum i den symmetriskt ordnade anläggningen med raka linjer och siktaxlar mot det omgivande landskapet. Gamla Staberg har med viss rätt kallats ett ”Dala-Versailles”, i falurött, anpassat till ett kärvt klimat och ett stenbundet landskap. En anläggning där nyttan förenas med nöjet, men där strävan efter prydlighet och viljan att framhäva ägarens makt och betydelse är tydlig. Gamla Staberg ingår i UNESCOs världsarvslista.
En stig går från bergsmansgården norrut upp till Stabergs klack. Där finns en utsiktsplats med spännande ristningar på berghällarna runt om. Strax intill gården finns ett slaggvarpsområde och en minnessten över bygdens store son, svenska skaldekonstens fader, Georg Stiernhielm född 1598.
”Dalkarlsvägen” passerar Staberg, den gamla landsvägen som gick vidare till Röros i Norge och söderut till Stockholm. Vägen fick landsvägsstatus på 1600-talet och kallas också för ”Linnévägen” eftersom Carl von Linné reste utefter denna väg på sin dalaresa 1743. Vägen är restaurerad och har blivit en väl utnyttjad vandringsled, här i Staberg under benämningen Knivstigen.
Till den gamla hamnen vid Knivaåns utlopp skeppades malm på skutor och prånar från Falu koppargruva. Rödbrun slaggvarp ligger idag kvar och vittnar om kallrostanläggningar, vändrostar och en kopparhytta som en gång fanns här. Hamnen ingår i slingan vid Gamla Stabergs bergsmansgård.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☒ Sjömack – kort
☒ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Bankomat
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 500 m	☐ Bensinstation	☐ Badplats

13 Fornäs udd

60° 33,0′ N 15° 39,3′ E

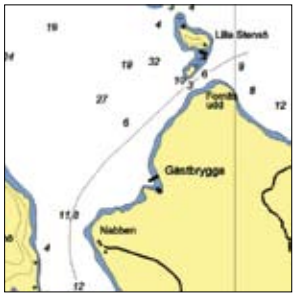

Gästplatser: vid brygga
Förtöjning: boj / egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Ornäs båtklubb
0243-22 37 42
www.ornasbatklubb.se

På Fornäsudden i Vika finns lämningarna efter Kråknäs- och Skinnarängsgruvorna. De innehöll en eftertraktad och högt värderad manganhaltig järnmalm och försåg även avlägset liggande hyttor med blandsten. Hamnen där skutorna lade till låg på den nordöstra sidan av udden. Gruvornas ålder är okänd men deras storhetstid inföll på 1830-1840-talen. I strandkanten finns även lämningar efter några kalkbrott.
Det finns gott om stigar i området och från Ornäs båtklubbs brygga kan man relativt lätt promenera till de inhägnade gruvhålen. I tystnaden som råder är det svårt att föreställa sig alla ljud som fanns här och allt liv som gruvorna gav upphov till.
På väg från bryggan mot gruvorna, på sluttningarna mot vattnet längs en sträcka av 500 meter, ligger gravar från brons- eller järnåldern. Gravar av denna typ är mycket ovanliga i landskapet och påminner om s k norrländska kuströsen av bronsålderstyp (bronsåldern 1500-500 f Kr). Gravarna har utgjort begravningsplats för befolkningen i en närbelägen gård eller by och är kanske de äldsta fasta lämningarna efter människor i Vikabygden.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

14 Tyskö / Nästö / Prästö

60° 31,3′ N 15° 37,0′ E

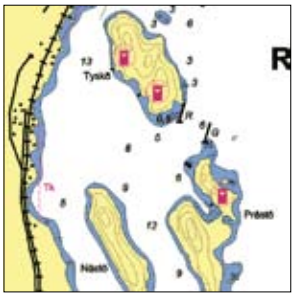

Gästplatser: vid brygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Borlänge kommun
0243-740 00, www. borlange.se

De tre öarna är naturreservat i sjön Runn och skogarna på öarna är dominerade av drygt 100-åriga träd. Borlänge kommun har lagt ner mycket arbete på att göra särskilt Tyskö och Prästö lättillgängliga för båtgäster och det finns goda angöringsmöjligheter vid bryggorna.

Här finns plats också för tält, grillplatser är iordningsställda, här finns slogbod, torrdass och soptunna. Det har skapats fina promenadstigar och här gäller förstås som på alla andra platser att man måste ta stor hänsyn till naturen.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

15 Sunnanö

60° 29,2′ N 15° 36,5′ E

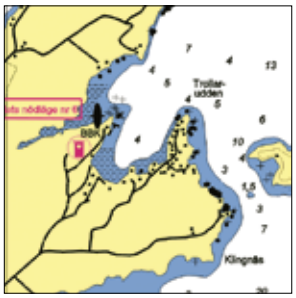

Gästplatser: 10 platser
Förtöjning: boj / egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Borlänge Båtklubb
www.borlangebatklubb.se

I Trostviken på Sunnanö ligger Borlänge båtklubbs anläggning. Om man vill sträcka på benen finns det stigar och promenadvägar där man kan njuta av kulturlandskapet. Här, som på flera andra ställen runt Runn, finns gravar från järnåldern.

Efter överenskommelse med klubbmedlem kan även gäster använda bastu, dusch och/eller använda köket i klubbhuset.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☒ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

16 Ornäs båthamn

60° 30,4´ N 15° 32,8´ E

Gästplatser: vid båtklubben och Ornässtugan
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Ornäs båtklubb
0243-22 37 42,
www.ornasbatklubb.se

I Ösjön ligger Ornäs båtklubbs stora hamn med Ornässtugan ett stenkast tvärs över viken.
Ornäs gård, känd sedan 1368, var en kringbyggd gård och det som återstår idag är den västra längan från sent 1400-tal. Den är egentligen ett loft som fungerat som en kombination av visthusbod och gäststuga och det var härifrån som Gustav Vasa flydde danskarna 1521 genom det berömda dasset! På 1750-talet restaurerade Jacob Brandberg loftet med spånklädsel, trappa och rödfärg i stället för att riva det, och inrättade ett museum 1753 till de resandes fromma. Ornässtugan kan stå med att vara ett av Sveriges absolut äldsta museer. Besökarna fick en karta för att kunna färdas i Gustavs fotspår och se de andra vasaminnena Rankhyttan, Isala lada liksom Tuna ting som låg strax bredvid Stora Tuna kyrka. Vid gästbryggan på udden vid Ornässtugan är man välkommen att ankra vid besök i muséet.
Ornäs är idag ett expanderande samhälle med kort pendlingsavstånd till de båda centralorterna Borlänge och Falun. Det finns fina möjligheter till fiske, bad och båtliv på Ösjön och Runn, liksom långfärdsskridskor på vintern. De båda golfbanorna Dalsjö och Aspeboda ligger i närområdet, 3 resp. 5 km från båthamnen.
Ett populärt utflyktsmål vid Ösjön är också Haganäs värdshus, en restaurang i bergsmansgårdsmiljö strax norr om Ornässtugan, med egen brygga och plats för 2-3 båtar.
I Ösjön finns några intressanta naturreservat som är värda att besöka men där man får ta sig iland utan brygghjälp.
Lindön är det första reservatet i Dalarna, beslutat om 1917. Ön hyser ett stort bestånd av resliga gamla lindar, från 5 till 400 år gamla. Linden är ett värmeälskande träd och ovanligt i dessa trakter.
Rostö och Nordanö är skogbeväxta öar där det pågår ett stort friluftsliv både sommar som viner.

☒ Vatten	☒ Kiosk 500 m	☒ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 500 m	☐
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 500 m	☐ Bensinstation	☐

17 Torsång

60° 27,7´ N 15° 34,1´ E

Genom sitt geografiska läge vid Lillälven, som är Runns utlopp i Dalälven, intog Torsång tidigt en viktig roll för utvecklingen och bebyggelsen kring sjön Runn. Dalarnas rikaste fyndplats från äldre stenåldern visar att det fanns människor här redan för 6000 år sedan. Namnet Torsång sägs ha en ålderdomlig hednisk klang och anses ha uppkommit av Tors anger, d v s Tors vik. Man kan läsa om Torsång i dokument från 1288. I byn finns det spår av järnframställning efter brytning av myrmalm. Kyrkan tillhör en av de bäst bevarade kyrkorna i länet. Den gamla stenkyrkan kom till på 12- eller 1300-talet, buden är olika. Man tror att den står på platsen där tidigare hedniska riter förekom och ingen vet riktigt vem figuren på den västra gaveln föreställer. Många äldre och värdefulla saker finns bevarade i kyrkan.

I Torsångs församling finns ett 20-tal byar spridda runt Ösjön och sedan 1964 tillhör Torsång Borlänge kommun.
Besök gärna motormuseet där det visas leksaker, bilar och motorcyklar eller besök det hundra år gamla Torsångs kafé. Vid midsommar arrangeras en ångbåtsparad som lockar upp till 10 000 besökare, ett populärt inslag i det traditionella firandet som sker vid hembygdsgården.

Gästplatser: vid kaféet, hembygdsgården, motormuséet
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Torsångs hembygsförening

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 500 m	☐
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

18 Tyllsnäs udde

60° 27,6′ N 15° 27,6′ E

Där Tunaån rinner ut i Dalälven ligger Tyllsnäs udde. Redan år 1435 omnämns platsen som Thorlogxnes. Thorlog är ett fornsvenskt namn känt bl a från Kopparberget under medeltiden.
Här fanns ett sågverk med verksamhet fram till 1907. Det hus som idag är vandrarhem har anor från 1800-talet och var då sågens kontorshus.
Idag driver familjen Lavmo Tyllsnäs udde med boende, festarrangemang, logdanser på sommaren och en liten butik med det nödvändigaste för besökaren.

Om man åker uppströms Tunaån kommer man snart till en liten vik på den södra stranden där man kan lägga till vid Sahlins brygga och promenera upp till strutsfarmen. I butiken kan man handla allt som härrör från strutsen och man kan följa gårdens arbete på guidade turer.

Gästplatser: för mindre båtar
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Tyllsnäs udde, www tyllsnasudde.se

☐ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

19 Tunaåstrand

60° 27,1´ N 15° 27,8´ E

Gästplatser: vid liten brygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Borlänge Missionsförsamling

I denna trolska miljö driver Borlänge Missionsförsamling och SMU en sommarverksamhet med servering, enkelt boende och programkvällar. Några gästplatser för småbåtar finns invid lekplanen. Platsen ligger precis vid utkanten av naturreservatet Frostbrunnsdalen. Via broar över Tunaån och stigar hittar man lätt in i reservatet.
Källor, vars vatten rinner norrut, ansågs förr vara heliga och just en sådan källa hittar man i Frostbrunnsdalen. Längst ner i dalgången bubblar klart, kallt vatten upp. Troligtvis samlades man här redan under järnåldern för att dricka vatten och offra till Frejs ära.

Det finns inte mindre än 344 växtarter i Frostbrunnsdalen. Insekter och fåglar trivs i den lummiga grönskan och flera ovanliga arter har hittats, till exempel tre sällsynta fjärilsarter som är bundna till växten springkorn.
Spår av förhistoriska gravar har påträffats i området runt dalen och en minnesten är rest vid en förmodad tingsplats strax intill Stora Tuna kyrka. Som på så många andra platser restes den kristna helgedomen just där man tidigare dyrkat andra gudar. Kyrkan daterar sig enligt forskningen till 1469 då den invigdes som Dalarnas domkyrka.

☐ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

20 Färjegårdarna

60° 28,3´ N 15° 29,1´ E

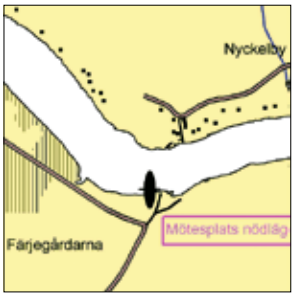

Gästplatser: i väntan på trailing
Kontakt med trailingansvarig,
www.farleddalarna.se

I Färjegårdarna finns en av Farled Dalarnas ramper för trailingsystemet. Hit når man med båt från Runn och från Dalälven ned till Långhags kraftstation. I Färjegårdarna har man inte hittat någon gammal bebyggelse. Det finns några utspridda slaggrester och lämningar efter en boplats med skörbränd sten vilket tyder på att här någonstans har förekommit järnframställning. En möjlig tjärdal från högmedeltiden har också påträffats. Färjegårdarna är idag ett bostadsområde och en del av Borlänge kommun. Det ligger i nära anslutning till köpcentret CoopForum och på ett bekvämt cykelavstånd från centrum.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 1 km	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 1 km	☐ Bensinstation	☐

21 Matjes Emils

60° 28,9′ N 15° 27,5′ E

Gästplatser: vid ångbåtsbryggan
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Borlänge kommun
0243-740 00, www.borlange.se
Matjes Emils gård
0243-21 15 00,
www.matjesemils.se

Från ångbåtsbryggan är det en promenad uppför backen på ca 200 m till Matjes Emils gård. Ett centrum för byggnadsvård i Dalarna med butik, utställningar, kafé och en lärorik trädgård för avkoppling och kunskapsinhämtande.
Gården är en gammal bondgård och har anor från 1700-talet. Med varsamma händer har gården restaurerats och ger en god inblick i byggnadskulturen i Sverige de senaste 200 åren. Idag är gården en del i byggnadsutbildningen Stars verksamhet i Dalarna.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering 400 m	☐ Eluttag	☒ Bankomat 1000 m
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 700 m	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 200 m	☐ Bensinstation	☐

22 Amsberg

60° 32,1´ N 15° 22,2´ E

Gästplatser: i väntan på trailing.
Kontakt med trailingfirma.
www.farleddalarna.se

I Norr Amsberg finns en av Farled Dalarnas ramper för trailingsystemet. Länsvägen som passerar här var förr en stor forväg där fororna passerade på väg till norra Dalarna och ibland ända ut till Västerhavet. Här bosatte sig bergsmannen och stråtrövaren Per Gynt i början av 1500-talet i ”Per Gyntes Hôl”. Som sällskap och för att sätta skräck i bybor och resande hade Per två husdjur, en vargliknande hund och en dresserad orm! Byborna tröttnade så småningom på det hot som Gynt utgjorde, rökte ut honom ur grottan och hängde honom i skogen. Forskning har visat att Pers levnadsöde kan hänga ihop med Henrik Ibsens Peer Gynt som grundar sig på en legend om en äventyrare från Dalarna, Daljunkaren. Per från Amsberg hade tillbringat en tid i Norge med ett gäng arbetslösa och äventyrslystna gruvkarlar.
Många åker till byn för att besöka grottan. Här har byborna gjort en slogbod och runt området finns berättelser uppsatta om Pers historia som levt i muntlig tradition i århundraden.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp, avgift	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 1000 m	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 1500 m	☐ Bensinstation	☐

23 Mellsta

60° 31,0´ N 15° 23,1´ E

År 1932 byggdes den första Mellstabron. Tillfartsvägen på Borlängesidan blev rena kälkbacken på vintern då bron låg lågt och det blev många tillbud. Den nya bron, invigd 1985, ligger på en väsenligt högre nivå.
Här finns idag en stor camping- och fritidsplats med minilivs och annan service.

Båtsta
Båtsta var förr omlastningsplats för folk och varor mellan ångbåt till hästtransport. Här gick också en färja över till Färjenäs för persontransport. Från början roddes färjan och den kunde då driva med strömmen ett par hundra meter nedströms färjestället. Man fick då staka sig in till stranden och vidare tillbaka mot strömmen. Senare drevs färjan med lina och så småningom blev den motordriven. På 1870-talet inrättades diligenstrafik mellan Borlänge och Båtsta. Under åren 1876 - 1883 trafikerade två diligenser sträckan Borlänge - Båtsta två gånger om dagen under sommaren. Både ångbåts- och diligenstrafik upphörde 1884 när Siljans järnväg stod klar.
Redan innan järnvägen kom upphörde de stora virkestransporter som under flera år gått med pråm från Gråda såg till Båtsta för att där lastas om till hästforor.
Båtsta herrgård låg på en udde mellan älven och Båtstadalen. Den ägdes av Kapten Kistner som avskydde järnvägen! Han lät riva upp rälsen där den gick över hans ägor och tågen kunde inte komma fram. Herrgården brann ner 1897.

Gästplatser: vid ångbåtsbryggan
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Borlänge kommun
0243-740 00, www.borlange.se

☒ Vatten 300 m	☒ Kiosk 300 m	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☒ Sophantering	☒ Livsmedel 300 m	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass 300 m	☒ Kafé/restaurang 300 m	☐ Bensinstation	☐

24 Stjärnan, Repbäcken

60° 30,9´ N 15° 21,3´ E

Gästplatser: vid brygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Bystugan Stjärnan

Detta var förr en viktig järnvägsknut men nu är stationen nedlagd. Byn har fått sitt namn av vattendraget Repbäcken som utgör gräns till Pusselbo. Denna By omnämndes redan på 1500-talet som Busleboda; det var då ett nybygge som Busle-Erik ställde iordning. Ordet busle betyder ryslig eller farlig och senare ändrade man bynamnet till det trevligare Pusselbo.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

25 Sifferbo

60° 33,0′ N 15° 13,5′ E

Gästplatser: små båtar
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Sifferbo friluftsförening

När byn byggdes är okänt men fornfynd visar att stenåldersfolk dragit fram här. Det sägs att de första bebyggarna i byn var finnar som invandrade till Dalarna i slutet av 1500-talet. Norr om byn finns märken av en boplats där ett finntorp lär ha legat

ägt av Sigfrid. Byn skulle då fått sitt namn därav, Sigfridsbo. Andra uppgifter säger att Sigfrid var en missionär på 1300- eller 1400-talet. År 1542 skrevs namnet Seffareboda.

☒ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

26 Bäsna

60° 32,7′ N 15° 11,9′ E

Gästplatser: vid ångbåtsbryggan i mån av plats
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Bäsna intresseförening
www.basna.nu

Första gången byn omnämns i skrift är 1384. Då talas det om ”Nikke i Beesnom” som lär ha varit den ende i byn som överlevde digerdöden. Nikkes åker finns vid älvbrinken strax öster om ångbåtsbryggan. Vid ångbåtsbryggan ansluter Gröngubbens

vandringsled. Gröngubben var en liten mytomspunnen gubbe som närmast liknade en tomte med gröna kläder, grönt hår och skägg och en grön toppmössa. Han var verksam överallt i skogen.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

27 Arvslindan

60° 32,2′ N 15° 09,7′ E

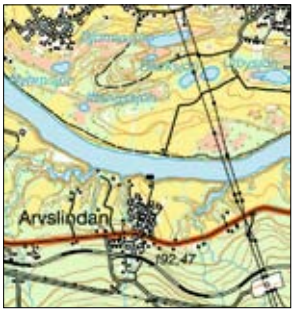

Gästplatser: vid gästbrygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: -

Denna by har fått sitt namn av att Arfwed i Bessnom låtit bygga sig ett hus i en linda, dvs en igenväxt åker som nyttjas till bete eller slåtter. Detta nämns i en dombok år 1545. Härifrån gick förr en färja över älven till Lindsta.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

Svedjan

60° 32,4′ N 15° 06,8′ E

Efter älvmötet kommer man upp till Svedjan i Västerdaläven innan Djurforsen. Här ligger en trevlig badplats där man även kan grilla.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☒ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

28 Älvmötet

60° 33,1´ N 15° 07,9´ E

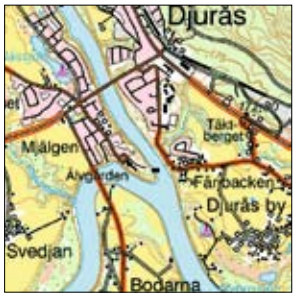

Gästplatser: vid ångbåtsbryggan
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Djurås intresseförening

Älvarnas möte i Djurås utgjorde förr gräns mellan nedre och övre Dalarna. Själva namnet Dalarna syftar från början på älvdalarna längs Öster- och Västerdalälvarna. Här utkämpade gagnefsmännen tillsammans med karlar från Ål och Leksand en strid med Jösse Erikssons danska spejare år 1434.

På platsen finns hälso- och sjukvårdsverksamhet sedan 1912. Länets första kvinnliga läkare, Gertrud Gussander, lät bygga ett sjuk- och vilohem på den plats där den nuvarande vårdcentralen står.
Ligger ca 1 km från Djurås centrum

29 Älvbryggan Djurås

60° 33,5´ N 15° 07,5´ E

Gästplatser: ca 10
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Djurås intresseförening

Djurås räknas som centralorten i Gagnefs kommun. Här finns kommunkontoret och väl utvecklad service i fråga om butiker, bank, apotek, bensinstation m m. Den nuvarande bron över Österdalvälven byggdes 1984 och ersatte en tidigare från 1934.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☒ Systembolag 800 m
☒ Grillplats	☒ Parkering 300 m	☐ Eluttag	☒ Bankomat 300 m
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 300 m	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 300 m	☒ Bensinstation 800 m	☐

30 Gagnef, Flottbron

60° 35,3′ N 15° 04,3′ E

Gästplatser: vid ångbåtsbryggan
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Gagnefs intresseförening

Gagnefs flottbro låg tidigare vid Långgropen nära kyrkan. En vår under 1800-talet slet den sig och följde med strömmen till nuvarande läge. Eftersom det var för svårt att dra den tillbaka mot strömmen fäste man den vid det nya stället och flyttade i stället på vägen. Det finns bara två flottbroar kvar i Sverige idag och båda ligger i Gagnefs kommun. Denna är den enda som är farbar med bil.
Ottilia Adelborgmuseet invigdes sommaren 1999 till minne av Ottilia Adelborg och innehåller tre olika delar: spetsmuseum, dräktkammare och konstutställning

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 1000 m	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

Ängsholn

60° 35,0′ N 15° 04,8′ E

Gästplatser: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Gagnefs intresseförening

Här finns Gagnefs Folkets Park där man anordnar dans på somrarna och uppför bl a bygdespelet ”När trollen flydde Gagnef”. Idrottsanläggningen i anslutning till parken är väl utnyttjad av fotbolls- och tennisspelare.

31 Slussen /Gråda kanal

60° 36,1´ N 15° 01,2´ E

Redan på 1000-talet kan tanken på en kanal ha varit aktuell! Det var då som morakarlarna enligt sägnen genom sitt grävande ändrade älvens lopp i hopp om att undgå den besvärliga forsen. Resultatet blev i stället att älven ”försvann” i tre dagar, sjön Flogen bildades och forsen blev ännu större.
I mitten från 1700-talet finns dokumenterat ett seriöst initiativ av David Solman till kanalbygge med tre slusskammare. Men först sextio år senare påbörjades bygget och 1840 hade man grävt ungefär en fjärdedel av kanalen för 40 000 riksdaler. Tanken var att kanalen skulle ersätta diligensen och ge en obruten vattenväg mellan Orsa och Tuna och utgöra en del av en föreslagen vattenväg via Strömsholms kanal till Stockholm. Men osämja, oseriös kalkylering och planering och till sist också den nya järnvägen satte stopp för bygget och den del av kanalen som färdigställdes kunde användas enbart för flottning av timmer.
Planer på det kanalbygge som nu ska förverkligas startade vid ett köksbord i mitten av 1990-talet och utvecklades till det omfattande EU-projektet Farled Dalarna.
Området runt de försvunna Grådaforsarna är väl dokumenterat som Gagnefs första industriområde. Följ den skyltade kulturhistoriskt intressanta stigen till lämningarna efter sågen, kvarnarna , sågbyggningen och den ursprungliga kanalen.

32 Marielundsbron

60° 36,3´ N 15° 02,0´ E

Gästplatser: i väntan på trailing
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: -
www.farleddalarna.se

Här finns en sjösättningsramp med brygga, en av Farled Dalarnas trailingställen.
Bron över älven är från 30-talet och har en sväng som gör den smått unik.

33 Gagnefs Gråda

60° 36,6′ N 15° 02,3′ E

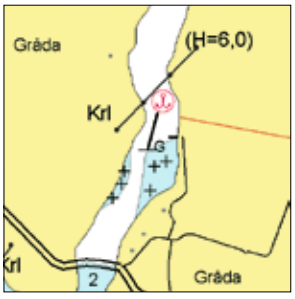

Gästplatser: 3-5
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Gråda byförening, båtklubben

Det finns två byar med samma namn på ömse sidor om älven, Leksands respektive Gagnefs Gråda. Området har troligen varit bebyggt sedan järnåldern. Leksands Gråda är den ålderdomligaste byn i Leksand, troligtvis i hela Österdalarna och har ett mycket stort kulturhistoriskt värde.
På sockengränsen Åhl – Gagnef – Leksand nordost om Grådaberget, ägde den sista avrättningen rum år 1786. Det var då Kerstin Persdotter från Gråns fick sin dom.

Den 75 km långa sträckan Orsa-Gråda över Orsasjön och Siljan var förr en viktig trafikled. Både folk och gods fraktades till och från Gråstakajen i Gråda. Därifrån gick transporten på land till Långgropen vid Gagnefs Kyrka och lastades där tillbaka till sjötransport. Det som fraktades var bl a träkol, ved och stockar till Falu Gruva.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

34 Rälta

60° 38,0′ N 15° 01,2′ E

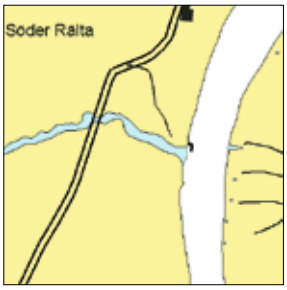

Gästplatser: vid ångbåtsbryggan
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Rälta byförening

Här finns flera mycket väl bibehållna äldre gårdar, bl a en hölada i timmer från 1460-talet. Byn är en av dem som bör bevaras som en omistlig del av Sveriges kulturarv.
Det sägs att den sjö som förr fanns i dalen sänktes på 1400-talet för att få tillgång till mer ängsmark. Sjöbotten blev en låglänt odlingsmark med åkrar och vallar, genomfluten av Rältaån. Den gamla sjöns nivå syns tydligt och man kan följa sträckningen på den å som avvattnade sjön, den är nu en sumpig dalsänka. Flera fornfynd har hittats i trakten, både från stenåldern och senare skeden. Uppe i skogen finns en fångstgrop och ett flyttblock kallat Hedningahällan sägs vara en gammal offerplats.
På 1840-talet anlades i Rältlindor Lindors bruk där man tillverkade spik men framförallt liar. Liesmedjan står kvar liksom en liten herrgård och några uthus vid bruksdammen.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

35 Insjön

60° 41,3′ N 15° 07,0′ E

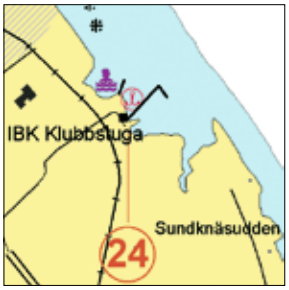

Gästplatser: vid gästbrygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Insjöns båtklubb
www.dalarnasbatforbund.com

Socknen har sedan mycket lång tid tillbaka haft namnet Ål eller Åhl. Första gången det nämns är i ett brev från 1325. Nu återfinns namnet bara i Åhls församling, för övrigt benämns orten Insjön vilket kan förklaras så här:
År 1884 var järnvägen färdig mellan Borlänge och Åhl. Slutstationen låg vid sjön Insjön som fick ge namn åt järnvägsstationen dit också poststationen flyttades. När JP Åhlén och E Holm startade sin verksamhet 1899, blev firmans postadress Åhlen & Holm, Insjön. Efter bara några år medförde firmans enorma framgångar att Insjön blev det självklara namnet på socknens centralbygd. Företaget flyttade 1915 till Stockholm eftersom Insjön blev för litet för den ständigt växande firman. Nu finner man Åhléns varuhus i hela landet!
Mest känd idag är väl orten Insjön för det anrika postorderföretaget Clas Ohlson som har butik, centrallager och huvudkontor här.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 1000 m	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 2000 m	☒ Bensinstation 2000 m	☐

Prästön

60° 41,2′ N 15° 09,0′ E

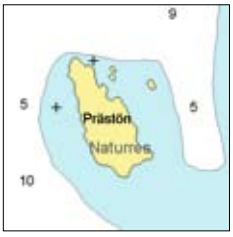

I sjön Insjön ligger naturreservatet Prästön, ett omtyckt picknickställe för båt- och skridskoburna. Det är naturskyddat pga den lummiga lövskogen och förekomsten av fackelbomster.

Rönnäs

60° 42,0′ N 15° 06,7′ E

Rakt över sjön från Insjön räknat ligger Rönnäs, omnämnt i skrift på 1440-talet. Här finns båthus med fem stycken mycket väl bevarade kyrkbåtar, den äldsta från 1768.

36 Leksand

60° 43,7′ N 15° 00,3′ E

I slutet av 1200-talet uppfördes en stenkyrka på en udde vid Noret, en av många byar i den folkrikaste socknen i Dalarna i medeltidens början, Leksand. Mycket finns att berätta om bebyggelsen vid Siljans södra strand; om hur det utvecklats från liten timrad bonby till modernt samhälle. Om jordbruket, sjönäringen, jakten och kyrkfolket, om Axel Munthe och Hugo Alvfén, Himlaspelet och Musik vid Siljan. Men vi lämnar detta till andra skrifter, böcker och broschyrer som finns att hämta från Turistbyrå, hemsidor och informationsplatser i kommunen. www.leksand.se www.siljan.se

☒ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☒ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☒ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang	☒ Bensinstation 500 m	☐

37 Siljansnäs

60° 46,0′ N 14° 52,7′ E

Gästplatser: ett fåtal
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd:

För de med lite lägre båtar kan ett besök vid Siljansnäs vara trevligt. På Björkberget finns Buffilsannas servering och Siljansnäs Naturrum, det största i Sverige med utställningar om Siljansbygdens natur, kultur och miljö.

☐ Vatten	☒ Kiosk 500 m	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 500 m	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 400 m	☐ Bensinstation	☐

38 Hjulbäck

60° 48,1´ N 14° 55,7´ E

Gästplatser: vid ångbåtsbryggan
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd:

Siljans längsta bybrygga
Hjulbäcks brygga är Siljans längsta bybrygga. Bryggan är projekt från 1800 talets senare hälft. Den tog många år att bygga. Åtskilliga lass med sten, som togs från de uppodlade åkrarna, lades ut på Siljans is och på våren sjönk stenen till botten. Så fortsatte man år efter år tills den cirka 200 meter långa stenbanken blev klar. De beräkningar som senare gjorts visar att omkring 1500 kubikmeter sten finns i stenbanken.

På kajen stod en väntkur i trä med en flaggstång som användes för att signalera om man ville åka med passagerarbåten. När bryggan stod klar vet man inte exakt, men det borde ha varit i början av 1900-talet. Från början användes bryggan främst för nyttotrafik, men numera används bryggan mest för turisttrafik och fritidsbåtar.

☐ Vatten	☒ Kiosk 500 m	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

39 Hjortnäs

60° 47,7´ N 14° 57,3´ E

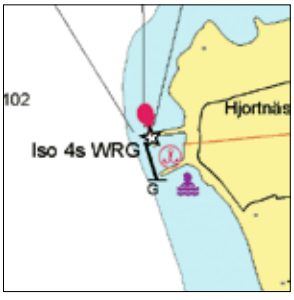

Gästplatser: i gästhamnen
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd:

Här anordnas dans varje sommar sedan 1943. Du kommer direkt till dansbanan från gästbryggan.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

40 Tällberg

60° 49,7′ N 14° 58,6′ E

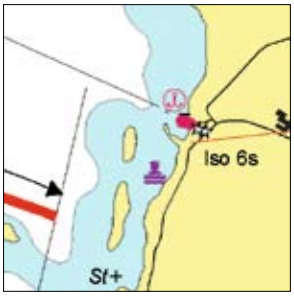

Gästplatser: ja
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Tällberg Båtklubb

Tällberg är Leksands ledande turistort. Strax efter sekelskiftet började turisterna söka sig till den stillsamma byn. Turismen exploaterades på allvar då järnvägen mellan Leksand och Rättvik drogs 1914. Den förste sommargästen var konstnären Ivar Nyberg, år 1907. År 1908 började Gustaf Anckarkrona anlägga sin gård Holen, dit han flyttade 1911. Anckarkrona bildade 1904 Leksands hembygdsförening och Dalarnas hembygdsförbund 1915. Senare tillkom omfattande hotellbebyggelse. Utanför Tällberg ligger den lilla ön Tjuguholmen där båtfolk ofta lägger till. Här finns ett intressant fågelliv och bestånd av ovanligt gamla tallar samt ett gravröse.

☒ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 1,5 km	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 1,5 km	☐ Bensinstation	☐

41 Vaverön

60° 49,8′ N 14° 52,5′ E

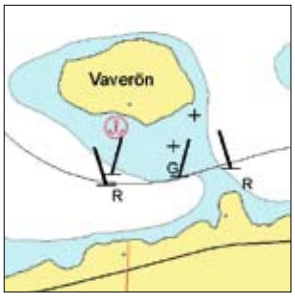

Gästplatser: ca 20 vid brygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Fritidsförvaltningen Leksand, www.leksand.se

Vaverön har förmodligen används länge som skydd för nordvästvinden, det finns stenrösen från järnåldern. Under senare tid har ön används av flottarna som utnyttjade sundet mellan ön och fastlandet. Här har också bönder från Hjortnäs och Sunnanäng har haft sina djur på sommarbete. På ön finns en byggnad kvar från 1800-talet. Idag är ön ett uppskattat utflyktsmål med övernattningsstugor som bokas via Leksands kommun.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

42 Olsnäs

60° 47,2′ N 14° 46,8′ E

Gästplatser: ja
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Olsnäs båtklubb, www. olsnas.se/batklubb/batklubben.htm

Olsnäs är en gammal fäbod med anor från 1600-talet och var aktiv fäbod in på 60-talet. Många gamla timmerhus vittnar om det gångna fäbodlivet. Numera är det ett 20-tal fast boende och några hundra fritidsboende. Fäboden blommar upp under helger och sommarmånaderna. De drygt 200 namnskyltarna på ångbåtsbryggan, vilka bidragit till finansieringen av bryggan, väcker stort intresse bland besökarna.

☒ Vatten 200 m	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

Rättvik

En vacker bygd som omfattar allt från tystnaden i vår orörda natur, till festival med musik och dans. Frossa i marknad, motornostalgi, upplev musik och sång i Dalhalla eller ett besök på en levande fäbod. Möt folkdräkter och folkdans, dalmålningar, konsthantverk, kyrkbåtsrodd och spelmansmusik. Vid besök på turistbyråer, bibliotek eller webben kan man ta del av all tänkbar information och upplysning.

43 Rättviks båtklubb

60° 52,6′ N 15° 06,4′ E

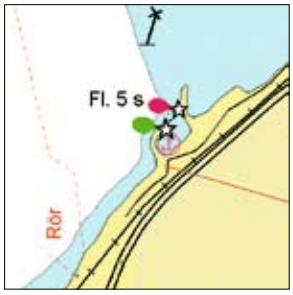

Klubben ligger ca 1 km från Rättviks centrum.

Gästplatser: 16 platser
Förtöjning: egen dragg

Avgift: ingen
Värd: Rättviks båtklubb
www.rbkpiraten.se

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☒ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

44 Enåbryggan

60° 52,9′ N 15° 07,2′ E

Gästbrygga: vid Rättviks centrum, 75 m uppströms Enån
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Rättviks kommun, www.rattvik.se

45 Rättviks långbrygga 60° 52,9′ N 15° 06,2′ E

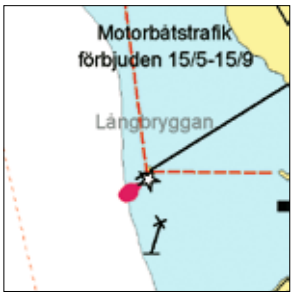

1896-97 byggde Gefle-Dala Jernvegsaktiebolag den långa kallbadhusbryggan som var i drift fram till 1930-talet och bryggan har tjänstgjort som angöringsplats för ångaren ”S/S Rättvik”, från 1895 till 1950-talet.

År 1992 återinvigdes långbryggan, efter en storrenovering och idag finns det några gästplatser i hamnen vid ångbåtsbryggan

46 Sjurberg, Persborgs brygga 60° 53,8′ N 15° 04,2′ E

Efter att järnvägen kommit år 1891 blev tillströmningen av turister i Rättvik så stor att rum och sovplatser inte räckte till. Detta ledde till etablering av två stora turisthotell och några pensionat i Sjurberg.
Det byggdes även privata sommarvillor i Sjurberg.

Först var de fyra systrarna Munktell från Grycksbo, som lät bygga här 1895. Med järnvägen kom också stockholmarna hit, och Sjurberg kom att kallas ”Djursholms fäbodar”.
Idag finns det en vacker byggnad i anslutning till gästbryggan vid Persborg

47 Vikarby båthamn

60° 54,4′ N 15° 02,1′ E

Gästplatser: ca 10
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Vikarby båtklubb

Då järnvägen kom 1891 skedde stora förändringar i byn. Sågverk byggdes och flera pensionat öppnades för turister. Under några årtionden blomstrade byn, det fanns flera livsmedelsaffärer, bagerier, kaféer, blomsteraffär, bank, frisör och skomakare. Men 1961 delades byn då riksvägen byggdes och flera gamla gårdar fick rivas.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp, avgift	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 1000 m	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 1500 m	☐ Bensinstation	☐

48 Rossaviken

60° 52,3′ N 14° 52,4′ E

Uppskattat besöksmål som Leksands Båtklubb planerar att iordningsställa med flytbryggor och vågbrytare för en säkrare hamn.

49 Garsås

60° 54,4´ N 14° 49,0´ E

I gamla protokoll finns exempel på tvister angående markägande, ett brev från 1325 talar redan då om långvarig träta. Och ännu 1927 var inte allt uppklarat.
I ett protokoll från 1777 nämns dessutom kronans intressen med ”storwercksträn”. Storverksträd är en benämning för mycket grova träd av furu avsedda att användas till bergverksbyggnader och skeppsbyggnader. De längsta av dessa träd kallades mastträd och de kortare mastspiror. Till dessa träd hade kronan allmän rätt. Det var i lag föbjudet att i bruksskogarna ”til kohlning eller andra ämnen, fälla något trä, som til storbygnad vid bergverken nyttigt är, vid femtijo dalers bot för hvart trä”.

Gästplatser: 2-3
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd:

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel 1500 m	☒ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 1500 m	☐ Bensinstation	☐

50 Tjuvholmen

60° 55,9′ N 14° 42,6′ E

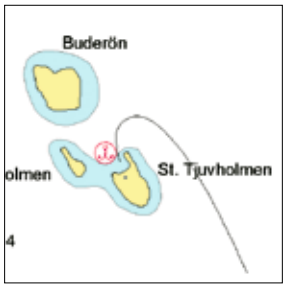

Liten men mycket uppskattad ö med grillplats, övernattningsstuga, badplats och nya gästbryggor.

Gästplatser: 15 vid brygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Nusnäs båtklubb

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

Sollerön, Gesunda

Sollerön är Siljans största ö, namnet anses komma av Solund, Solön, och syftar på att ön ofta sommartid är solbelyst även om det är mulet runtom.
Det finns fornlämningar från omkring år 800 e Kr. Här hittades Dalarnas äldsta fornfynd, en nätsticka gjord av ben för knytning av fisknät. Här finns Dalarnas största sammanhängande gravfält från vikingatiden. Gravarna är brandgravar där resterna efter dåtidens stormän anträffats. Där finns vapen i form av svärd, yxor, spjut- och pilspetsar men även nyttoföremål och smycken.
Sollerön spännande vikingahistoria finns presenterad i Vikingamuseet på Sollerön.

51 Bengtsarvet

60° 56,0´ N 14° 37,4´ E

52 Bäckstad

60° 53,6´ N 14° 39,7´ E

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

53 Leröns båthamn

60° 53,7′ N 14° 34,0′ E

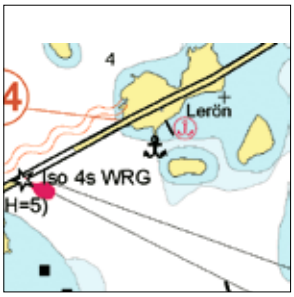

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

54 Nusnäs

60° 57,4′ N 14° 37,9′ E

Gästplatser: ja
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Nusnäs båtklubb

Byn omnämndes för första gången år 1485. Namnet antas komma av ”hnuter, hnuta” i betydelsen knota, knöl och syfta på den trubbigt breda näsformationen Nusnäslandet där byn ligger.
Den har en tradition av jordbruk och boskapsskötsel, men är numera mest känd som den ort där dalahästen ännu tillverkas i två olika företag.
Vid stranden ligger mer än 100 båthus tätt intill varandra.

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

55 Mora båtklubb, Sanda hamn 61° 00,0′ N 14° 34,3′ E

I Sanda har Mora Båtklubb sin hamn där det finns klubbstuga med kök, bad och dusch samt övernattningsstuga. Norets köpcenter ligger ca 1,5 km från gästhamnen.

Gästplatser: ja
Förtöjning: enklare
Avgift: ingen
Värd: Mora båtklubb, www.morabatklubb.com

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☒ Sophantering	☐ Livsmedel	☐
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☒ Bensinstation 1,5 km	☐

56 Mora samhälle och gästhamn

61° 00,2′ N 14° 32,7′ E

Gästplatser: ja
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Mora kommun
www.mora.se

I Mora finns bland annat målgången för Vasaloppet, Tomteland och Zornmuseet.
Det strategiska läget vid Siljans norra strand och Österdalälven som kommunikationsled, har utgjort en god förutsättning för lokalisering av tings- och handelsplats och därtill kyrka.

Bofast befolkning har funnits i Mora redan under Vendeltiden 600 e Kr.
Som de flesta platser runt Siljan, har också Mora en lång kulturell och industriell historia. Vid besök på turistbyråer, bibliotek eller webben kan man ta del av all tänkbar information och upplysning.

Mora gästhamn

Vid den långa och uppskattade stranden alldeles vid Mora centrum finns ett antal gästplatser. All service finns inom gångavstånd.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp 400 m	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☒ Bensinstation 1,5 km	☐

57 Mora golfbana

61° 01,0′ N 14° 34,1′ E

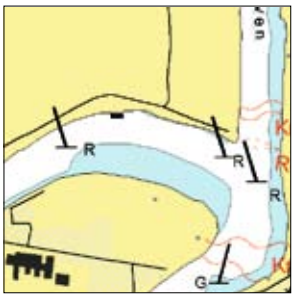

Gästplatser: ca 5
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Mora golfklubb
0250-52 29 90
www.moragk.se

Golfbanan har en egen gästhamn i nära anslutning till första tee.

☒ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☒ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

58 Kråkberg

61° 02,1´ N 14° 31,9´ E

Gästplatser: ja
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Kråkbergs båtklubb

Byn sägs vara en av de äldsta i Mora. Vid arkeologiska utgrävningar 1990 fann man ett mindre gravfält efter människor troligen från 1100-talets början. Här har man också funnit många lerkrukor, tänkta att följa den döde till ”andra sidan”. Byn har fått sitt namn efter detta ”Krukberg” som förvanskats genom åren. Det är en gammal jordbruksby, och när inte jorden räckte till att försörja bybefolkningen ägnade man sig tidigt åt binäringar. Under 1700- och 1800-talen etablerades mekaniska industrier i traktens byar.

59 Gammelhuvud

61° 05,4´ N 14° 31,1´ E

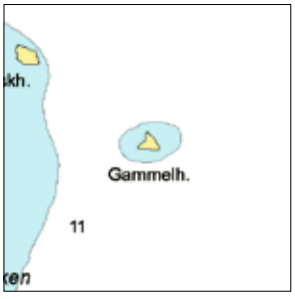

Gästplatser: vid brygga
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Bonäs båtklubb/
Orsa båtklubb

Denna lilla ö i nordvästra Orsasjön är ett trevligt utflyktsmål med grillplats.

☐ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☐ Kafé/restaurang	☐ Bensinstation	☐

60 Våmhus camping

61° 06,9′ N 14° 29,5′ E

Våmhus camping är vackert belägen i Våmhus vid Orsasjön med en trevlig badplats. Här finns uthyrning av campingplatser och stugor ett minilivs med servering även uthyrning av kanoter el. roddbåt.

☐ Vatten	☒ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☒ Grillplats	☐ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☐ Trailerramp	☐ Sophantering	☒ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 400 m	☐ Bensinstation	☐

61 Orsa båthamn

61° 07,0′ N 14° 36,4′ E

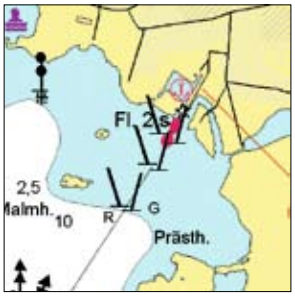

En gång i tiden slutade civilisationen vid Oreäveln norr om Orsa, där låg den stora vildmarken. I slutet på 1600-talet byggdes en befästningsanläggning, Orsa Skans, strax söder om älven. Skulle norrmän och danskar anfalla från norr förväntades de komma här. Idag återstår endast befästningsvallarna.
I Orsa finns bland annat Björnparken, äventyrsbad, karg vildmark och ett rikt naturliv. På turistbyrån och internet hittar du mycket mer information. Båtklubbens gästhamn ligger mellan centrum och campingen med ca 700 m till båda.

Gästplatser: ja
Förtöjning: egen dragg
Avgift: ingen
Värd: Orsa båtklubb

☒ Vatten	☐ Kiosk	☐ Mastkran	☐ Systembolag
☐ Grillplats	☒ Parkering	☐ Eluttag	☐ Bankomat
☒ Trailerramp	☐ Sophantering	☐ Livsmedel	☐ Badplats
☐ Toalett/torrdass	☒ Kafé/restaurang 400 m	☐ Bensinstation	☐

Farled Dalarna historia och framtid

Skrivet sommaren 2007

Tidigt

Älven och sjöarna har länge varit en självklar och utnyttjad resurs för livet längs Dalälven, vid Runn och Siljan. Forsarna i älven har utgjort både en resurs som drivkraft och ett hinder för sjöfart och flottning. Forsarna i Gråda, vid kommungränsen mellan Leksand och Gagnef, har länge utgjort ett hinder för sjöfart. Redan på 1600-talet gjordes försök att gräva sig förbi och 1824 påbörjades ett kanalbygge som avslutades på grund av ekonomiska svårigheter. Nu finns ett kraftverk bredvid resterna av kanalbygget.

1993

Tankarna om att utnyttja Dalälven som en resurs i turismnäringen väcks. I ett examensarbete för byggnadsingenjörer på Wallinskolan i Borlänge utgår analysen från turismen som ekonomisk grund. Anläggningen för kanal och slussar dimensioneras småskaligt utifrån storleken på existerande och planerade turistbåtar i Siljan.

2001

Förstudie ”Gråda Slussar” initierad av Gagnefs Intresseförening omfattar en utökad studie av möjligheten till båttrafik mellan Borlänge och Orsa. En informationsfilm tas fram. Arbetet finansieras av EU mål 5b.

2002

Representanter från fem kommuner (Borlänge, Gagnef, Leksand, Mora och Orsa) enas om att fortsätta studierna av en vattenväg mellan Borlänge och Orsa. Gagnefs kommun driver projektet.
Förstudierna omfattar tekniska lösningar för kanal, slussar och broar, en samhällsekonomisk analys och miljökonsekvensanalys.
Arbetet 2002-2004 finansieras som ett samverkansprojekt mellan kommuner med medel från finansdepartementet.

2003

Projektet fortsätter med utredningar angående riskbedömning för spridning av sjukdomar hos kräftor och fisk. En ny informationsfilm tas fram.

2004

Farled Dalarna ekonomisk förening bildas och är den aktör som driver projektet i det fortsatta arbetet.
Farled Dalarna fas 1 inleds med finansiering från bland annat 10 kommuner och EU mål 2.
Fas 1 innebär det förberedande arbetet inför själva byggandet av kanal och sluss.
Fler utredningar påbörjas som gäller utökat miljösamråd, arkeologisk undersökning av kanalområdet och erosionsstudie om ökad båttrafik.
En webbsida skapas och aktuellt informationsmaterial tas fram.

2005

Kick-off arrangeras med inbjudningar längs hela Farled Dalarna med ett hundratal besökare.
Avtal sluts med Fortum, samråd med Fiskeriverket genomförs liksom upprättande av en miljöpolicy.
Farled Dalarna bidrar till finansiering av reviderat sjökort Siljan – Gråda.
Man anställer projektpersonal och en arbetsgrupp med kommunrepresentanter etableras.
Röjningsarbeten längs älven, inventering av besöksmål längs älven och sjöarna påbörjas.
Samarbete sker med föreningar längs farleden om utbyggnadsplan för gäst- och naturhamnar, finansiering av nya gästbryggor i ett 10 tal olika projekt.
Fastställande av trailinglägen och ytterligare tekniska beskrivningar genomförs.
Ca 30 personer är direkt kopplade till Farled Dalarna, allt från röjlag och tjänstemän till insatssamordnare.

2006

Avtal skrivs med Vägverket och nyttjanderättsavtal med fastighetsägare, samråd med Naturvårdsverket, Sjöfartsverket och Länsstyrelsen.
Informationsmöten genomförs hos kommuner, organisationer och företag.
Koncept utformas för finansiering av fas 2, d v s själva bygget av kanal och slussar.
Gästbryggor färdigställs och broschyr tas fram.
Inventeringen lokaliserar ca 60 gästbryggor längs Farled Dalarna.

Prognos för kommande år

2007
Miljödomsbeslut
Finansiering av fas 2 klar
Ytterligare gästbryggor, trailingställen och informationsmaterial om alla gästbryggor.

2008-2009
Bygge av sluss och ombyggnad av broar.

2010
Invigning och första slussningarna.

Guiden är framtagen av Farled Dalarna Ekonomisk förening med stöd från EU mål 2. Bryggor som beskrivs kommer från en inventering gjord under 2006.
Eftersom detta är den första guiden över bryggor i dessa vatten får du gärna kontakta oss om förbättringar.
www.farleddalarna.se, info@farleddalarna.se

Ett stort tack till de som medverkat i arbetet med material till denna guide.
Petter Börjesson
Elsa Wolff
Bengt Glad
Barbro Dahlgren
Sune Perols
Carl Hård af Segerstad
Staffan Müller (foto)
Per Nordesjö (foto)
samt Siljans Båtförbund och Runns Båtförbund som tillhandahållit sjökort.

Och inte minst ett stort tack till alla båtklubbar och föreningar som svarat på frågor och sköter dessa bryggor.

VIKTIG INFORMATION FRÅN LÄNSSTYRELSENS FISKEENHET

Kräftpest: Det finns flera olika sjukdomar som kan drabba kräftorna – både de svenska flodkräftorna och de amerikanska signalkräftorna. Kräftpesten är den mest kända och den med de kraftigaste verkningarna. I Dalarna har tyvärr de flesta flodkräftsbestånden slagits ut så vi har all anledning att vara mycket rädda om de som finns kvar.

Hur man undviker att sprida kräftpest. Det är egentligen ganska enkelt. Man undviker att flytta vatten, djur, växter och redskap mellan olika sjöar och vattendrag. Om man nu "måste" flytta omkring "saker" vad gör man då? För det första så får man inte flytta fiskar, kräftor eller mollusker (= snäckor och musslor) utan speciella tillstånd. ***Detta gäller även betesfisk!***

Om man ALLTID arbetar efter regeln att *ta betesfisken från den sjö / det vatten som man skall fiska i* så kan man inte frakta med sig några kräft- eller fisksjukdomar eller parasiter till sitt fiskevatten.

Man skall också *alltid se till att ha rena redskap* (inklusive båtar, kanoter o. likn.) *om man flyttar omkring med sitt fiske* annars kan man ta med sig kräftpesten till nya vatten. Kräftpest sprids med mikroskopiska svampsporer. Man bör vara medveten om att det finns flera sorters kräftsjukdomar än kräftpest så även de som rör sig mellan vatten med flodkräfta bör tänka sig för.

Metoder för rengöring av redskap (båtar, kanoter, burar, m.m.) som föreslås av Fiskeriverket:

Torkning till fullständig torrhet, t.ex. i bastu i minst 70 grader C i minst fem timmar för stora föremål eller minst en timme för små föremål eller långvarig soltorkning eller lufttorkning.

Tvättning eller nedsänkning i T-röd (3 delar sprit och en del vatten). Fångstredskap bör vara nedsänkta i minst 20 minuter.

Frysning i kallare än -10 grader C under minst 24 timmar.

Kokning under lock i minst 5 minuter, föremålet skall vara nedsänkt i vattnet.
I vatten där det finns akut kräftpest gäller enligt fiskelagstiftningen särskilda regler som kungörs i länets tidningar.

Man bör betrakta alla vatten där det förekommer signalkräftor som kräftpestvatten eftersom alla signalkräftor bär med sig pestsvampen som orsakar kräftpesten.

Farled Dalarna

www.farleddalarna.se

Mål 2 Norra
Detta projekt delfinansieras av Europeiska unionen
Regionala fonden

Nasla Grafisk Design/Hellmo Information/Gagnefs Offset juni 2007